

Naar jeg nærmest slutter mig til den oprindelige Tanke i Lovforslaget, er det som sagt ikke, fordi jeg ikke erkender, at Andre ogsaa kunne trænge til Hjælp, men fordi jeg mener, at man ved at stoppe Gullet, hvor Brudet er fket, mere end paa nogen anden Maade vil bidrage til at fjerne Aarsagene til Krisen. Jeg kunde ganske vist være tilbøielig til at gaa videre end Lovforslaget og de fremsatte Uendingsforslag, og jeg maa give det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg) Ret i, at de Belsøb, han nævnte, ingenlunde ere for store; men vi maa kunne sige os selv, at, naar vi i det Hele laget skulle stille os saaledes, at vi kunne tænke os at faae Noget gjennemført, vil man, ikke blot ligeover for den ærede Regjering, men ogsaa ligeover for det andet Thing, vanskelig kunne gaa videre end efter Uendingsforslaget under Nr. 1 af de to ærede Medlemmer her lige foran mig (Suel og Steenstrup), nemlig til 10 Millioner Kr. Naar Belsøbet begrændses dertil, saa vil man ved at sprede det over alle Omsætningsforholdene udrette langt mindre til Bedste for Samfundet i det Hele, end om man følger den Tanke, som er fremsat af Forslagsstillerne, og anvender det Hele eller mindst Halvdelen til Laan til Sparekasser. Derfor vil jeg være tilbøielig til at stemme for den første Del af Forslaget under Nr. 1; den anden Del deraf vil jeg ikke stemme for, og dersom der skulde fremkomme Uendingsforslag til tredje Behandling om, at disse Ord „saaledes at mindst Halvdelen udlaaes til Sparekasser“ skulle udgaa, saa vil jeg heller ikke kunne stemme derfor. Der er nu fra flere Sider reist det Spørgsmaal, hvorledes Statskassen skal rejse de Penge, som der her er Tale om, og derved kommer jeg ind paa det, som jeg allerede har antydet, at Statskassen har en Uret at gjøre god igjen, nemlig den, at Statskassen har taget et betydeligt større Belsøb udaf Statteydernes Lomme end fornødent til Statens Viemed. Det kan vistnok, som det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg) har gjort, anslaaes til omtrent 25 a 30 Millioner for meget, der i de senere Aar ere tagne ud af Statteydernes Lomme. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) bemærkede, at disse Penge ikke ere disponible, forandrer dette jo ikke Forholdet; derfor ere de ligesuldt tagne ud af Statteydernes Lomme, det One modsiges ikke det Andet. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds har Ret i, at Pengene ikke ere disponible, men hvorfor ere de ikke det? Det er paa Grund af den Anvendelse, som Staten allerede har givet disse Penge. Det ærede Medlem nævnte — jeg tvivler ikke om Rigtigheden af de runde Summer, som han anførte, at ca. 13—14 Millioner vare anvendte til Indkjøb af Obligationer af den Art, som nærmest hørte til Reservecapitalen, fremdeles at omtrent 9 Millioner

laa omkring i de lokale Kasser som en Art Driftskapital, og endelig, at 5 Millioner vare udlaaente til Banker. Hvad den mellemste af disse Summer angaar, de 9 Millioner, som Staten har til Driftskapital, da skal jeg ikke omtale den nærmere, thi det er vel et Belsøb, som Staten er nødt til at have, selv om Summen muligvis ikke behøvede at være saa stor. Men hvad angaar den største Sum, som udgjør omtrent Halvdelen af det Hele, nemlig de 13—14 Millioner, som ere anbragte i Reservecapitalen, da har Staten ved denne Anbringelse bevirket, at et tilsvarende Belsøb er blevet anvendt til udenlandske Papirer, altsaa i Virkeligheden unddraget Landets Produktion. Dels har Staten gjort det direkte ved selv at kjøbe udenlandske Papirer; der hviler jo et større Belsøb engelske Conjols og maasse ogsaa andre Belsøb i udenlandske Papirer i Kassebeholdningen; dels er det slet derved, at Staten har opkjøbt de indenlandske Papirer, som Pengemændene fortrinnsvis søgte her i Landet, og derved har bragt disse til at kjøbe udenlandske, idet de ikke havde fundet indenlandske Papirer i tilstrækkelig Mengde for deres Spekulation. Det er altsaa dels direkte og dels indirekte blevet Virkningen af, at Staten har anbragt disse 13—14 Millioner i Kassebeholdningen, at disse Penge ere blevne unddragne Landets Omsætning og anbragte i udenlandske Værdipapirer. Til dels gjælder det Samme om de 5 Millioner Kr., Regjeringen har anbragt i Bankerne, og da væsentlig i Nationalbanken, idet denne Bank jo i større og større Omfang har givet Laan paa udenlandske Papirer, hvilket den enten vilde have været affaaaret fra eller i alt Fald været betænkelig ved, dersom den ikke havde haft en saa stor Kapital til sin Raadighed. Herved kommer jeg ind paa et andet Forhold, som man ikke ganske kan lade ube af Betragtning ved Omtalen af disse Anliggender, nemlig den Maade, hvorpaa Staten støtter Nationalbanken, dels ved Laan og dels ved den Bevilling, den har givet den til Udfstedelsen af nye Sedler; jeg skal strax vise, hvorledes dette staar i Forbindelse med den Sag, jeg omtaler. Jeg anser det for meget urigtigt, at Staten, naar den vil komme Omsætningen i Landet til Hjælp, anbringer sine Penge ved Udlaan i saa stort Omfang enten uden Rente eller til en meget lav Rente, nemlig halvsjerde Procent, til et Institut, som tager syv Procent i Rente. Det er en ganske eiendommelig Maade at lomme Omsætningsforholdene til Hjælp paa at stille en saadan Sum til Raadighed for et Institut, der gjør sig en ganske overordentlig Fordel deraf. Det Samme gjør Staten ved den Tilladelse, den har givet Banken til en ny Seddeludstedelse. Jeg tror ikke, denne tidligere har været omtalt her i Rigsdagen, og jeg vil derfor benytte Leiligheden til kortelig at karakterisere den lidt nærmere. Bankens Seddeludstedelse har jo hidtil været betinget af et vist Forhold mellem Seddelmassen og Me-